

DRAMA – charakteristika uměleckého textu**Samuel Beckett – Čekání na Godota****analýza uměleckého textu**

VLADIMÍR: Jako k ... (Vzpamatuje se) Oč ti kráčí? Chceš mi namluvit, že čekáme na špatném místě?

ESTRAGON: Měl by tu být.

VLADIMÍR: Neřekl najisto, že přijde. Nic nesliboval.

ESTRAGON: A když nepřijde?

VLADIMÍR: Vrátime se zítra.

ESTRAGON: A pozítří.

VLADIMÍR: *Možná.*

ESTRAGON: *A tak dál, furt pryč.*

VLADIMÍR: *To není ...*

ESTRAGON: *Dokud nepřijde.*

VLADIMÍR: *Přeháníš.*

ESTRAGON: Byli jsme tu už včera.

VLADIMÍR: Tak to ne, to se pleteš.

ESTRAGON: Tak co jsme včera dělali?

VLADIMÍR: Co jsme dělali včera?

ESTRAGON: Jo.

VLADIMÍR: Včera ... (rozzlobeně) Dělat zmatky, v tom se vyzná, to teda klobouk dolů.

ESTRAGON: Co já vím, byli jsme tady.

VLADIMÍR: (se rozhlédne kolem) Je ti to tu povědomý?

ESTRAGON: To neříkám.

VLADIMÍR: No tak.

ESTRAGON: To nic neznamená.

- Výňatek je z první poloviny prvního dějství, jedná se o dialog mezi dvěma hlavními postavami Vladimírem a Estragonem, kteří rozebírají, zdali čekají na Godota na správném místě.

I. část:**dramatický žánr**

- Tragikomedie – absurdní drama

téma a motivy

- Tématem výňatku je
- Motiv: špatné místo, jistota, slib,
- Tématem celé hry

časoprostor

- Děj se odehrává na neurčitém místě na venkovské cestě, kde se roste pouze jeden strom, přesný čas také neznáme, víme pouze to, že se vše děje v průběhu dvou dní

kompoziční výstavba

- Hra je členěna do dvou dějství, dále na promluvy postav, odstavce, věty
- Kompozice je chronologická, některé motivy se ale stále opakují

II. část:**postavy**

- Estragon – Tulák, má přezdívku Gogo, čeká na Godota, negativní, chce několikrát odejít, slabý, bezmocný, nešťastný
- Vladimír – tulák, přezdívka Didi, čeká na Godota, o sobě mluví jako o panu Albertovi, chytřejší a rozumnější
- Pozzo – pán, má otroka, namyšlený, vychloubačný a necitlivý, brutální

<ul style="list-style-type: none"> • Lucky – otrok, je zlý na cizí lidi, poslouchá pouze svého pána, nemyslí, bez osobnosti, odříkává naučený text, starý • Chlapec – plachý, pracuje pro Godota, má bratra, pase ovce • Godot – bílé vousy, představuje spásu a naději, je nedosažitelný, oba chlapci bydlí u něj, na jednoho je zlý a druhého bije
typy promluv <ul style="list-style-type: none"> • Přímá řeč • Monology a dialogy mezi postavami • Scénické poznámky
III. část: jazykové prostředky a jejich funkce <ul style="list-style-type: none"> • Spisovný jazyk – odpovídá vzdělání autora • Obecný jazyk: „špatným místě“ – odpovídá vzdělání i životnímu stylu postav • Krátké věty – zrychlují děj, působí absurdněji • Apoziopese – řeč je díky nim přirozenější, často vyjadřují zmatenost a zapomnětlivost postav • Věty tázací: „Co jsme dělali včera?“ – vyjadřují zmatenost a zapomnětlivost postav • Řečnická otázka – odkazuje na absurditu situace, její bezvýchodnost a zmatenost
umělecké prostředky a jejich funkce Tropy <ul style="list-style-type: none"> • Metafora: „klobouk dolů“ – působí ironicky až sarkasticky Figury <ul style="list-style-type: none"> • Inverze: „Co jsme dělali včera?“ – vyjadřuje zmatenost a zvláštnost postav • <i>Gradace</i> – zrychluje děj
literárněhistorický kontext kontext autorovy tvorby <ul style="list-style-type: none"> - Samuel Barclay Beckett žil v letech 1906 až 1989 - Narodil se v Irsku do protestantské rodiny zeměměřiče a zdravotní sestry - Studoval na prestižních středních školách v Dublinu, později na Trinity College (práva, francouzština a italština) - Poté pracoval jako učitel v Belfastu, po roce odjíždí učit angličtinu do Francie (Sorbonne) - Mezi lety 1935–1936 se podrobil psychiatrické léčbě kvůli depresím - Za druhé světové války se angažoval v protifašistickém odboji – francouzském hnutí odporu - 1949 – Čekání na Godota – absurdní drama - 1969 – Nobelova cena za literaturu – přijal ji ale nepřevzal - 1984 – hra Katastrofa – téma výslechu disidentů, pro Václava Havla - Další dílo: poezie – Děvkostop, Společnost, eseje – Proust, próza – Víc píchanců než kopanců, Murphy, Watt, drama – Konec hry, Akt beze slov, Katastrofa
literární/obecně kulturní kontext <ul style="list-style-type: none"> - 2. polovina 20. století <ul style="list-style-type: none"> ▪ Druhá světová válka, rozdělení světa dle politické orientace, krize lidské společnosti ▪ Druhá světová válka – trauma, patos, politická uvědomělost, na západě střízlivé a nepatetické hrubé líčení vlečných hrůz, ▪ Krize v mezilidských vztazích – ohrožení, odcizení, úzkosti, existencialismus ▪ Diferenciace společenských vrstev – revolta, disrespekt ke konvencím vzpoura činu a mysli, hledání jistot v jiné než moderní civilizaci ▪ Experimenty v literatuře, staré mýty, katastrofické vize, populární literatura ▪ Existencialismus – Camus, Sartre ▪ Neorealismus – Alberto Moravia ▪ Beatnici – Allen Ginsberg, Jack Kerouack, Lawrence Ferlinghetti, Charles Bukowski ▪ Rozhněvaní mladí muži – Kingsley Amis ▪ Nový román – Alain Robbe-Grillet

- Magický realismus – Gabriel García Marquez
- Postmodernismus – Umberto Eco, Milan Kundera, Vladimir Nabokov
- Absurdní literatura
 - Absurdita je životním pocitem bezmocného člověka – lidský život postrádá smysl, neexistuje schopnost komunikace, vládne pocit odcizení
 - Člověk je ukázán v situaci úzkosti
 - Není přítomen souvislý děj
 - Neexistuje psychologická motivace jednání postav – nemá smysl hledat v rozhovorech logiku
 - Absurditu nalézáme u Kafky, Camuse...
 - Předchůdci: Christian Dietrich Grabbe, Georg Büchner, August Strindberg a Alfred Jarry – Král Ubu a román Nadsamec
 - Tragika či tragikomedie, groteskní prvky a černý humor
 - Autoři:
 - Eugène Ionesco – Plešatá herečka, Nosorožec
 - Albee Edward – Kdo se bojí Virginie Woolfové (Kdopak by se Kafky bál)
 - Václav Havel – Audience, Asanace, Zahradní slavnost

○

hodnocení (zdůvodněný názor)